WERELDVOEDSELDAG

Voedselhulp helpt

Het lot van veehouder Abdul, getrouwd en vader van twee kinderen, is illustratief voor de effecten van een voedselramp. Jeroen Jurriëns, expert voedselhulp bij ICCO, ontmoette Abdul enkele weken geleden op weg naar de markt om een van zijn zes koeien te verkopen. Een half jaar geleden had hij er nog 40, over een paar weken waarschijnlijk niet één meer. Dan is zijn gezin volledig afhankelijk van noodhulp, maar heeft hij ook geen start meer om opnieuw te beginnen.

Dit verhaal zette de toon op de discussiebijeenkomst “Voedselhulp – en dan?” ter gelegenheid van Wereldvoedseldag, 15 oktober in Amsterdam. Rond de 100 bezoekers, jong en oud, discussieerden mee. Inleider Jeroen Jurriëns gaf aan dat de voedselramp in de Hoorn van Afrika is veroorzaakt door de ergste droogte sinds 60 jaar. Gelukkig springt de internationale gemeenschap actief bij. Volgens de Verenigde Naties is 2,5 miljard dollar aan hulp nodig. Daarvan is al bijna 2 miljard binnen. Dat moet ook, want de nood is hoog. Die hulp voldoet aan strenge eisen en vindt plaats in goede samenwerking tussen lokale en internationale organisaties. Aan het voorbeeld van Abdul is te zien hoe direct noodhulp in verband staat met structurele hulp: boeren moeten vee en zaaizaad overhouden om weer opnieuw te kunnen beginnen.

Ook Thea Hilhorst, hoogleraar humanitaire hulp en wederopbouw, Wageningen UR, benadrukte de hoge kwaliteit van de gegeven hulp. Dat gebeurt nu in een tijd van overvloed aan voedsel in de wereld. Hoe zou dat er uit zien als er voedselschaarste dreigt doordat de vraag naar landbouwproducten harder toeneemt dan de productie?
De internationale gemeenschap streeft ernaar voedselhulp overbodig te maken. Maar dat stuit op grenzen. Want dat betekent dat arme landen de gelegenheid moeten hebben hun landbouw op te bouwen, bijvoorbeeld door lokale afzetmarkten te beschermen tegen de wereldmarkt.

De overheid legt de laatste hand aan een nieuwe benadering van voedselzekerheid. Christiaan Rebergen, ambassadeur Millenniumdoelstellingen van het ministerie van Buitenlandse Zaken, gaf alvast een preview. De overheid geeft voedselzekerheid hoge prioriteit en zet daarbij vooral in op productieve sectoren en samenwerking met het bedrijfsleven. Zowel bedrijven uit Nederland als uit ontwikkelingslanden worden aangemoedigd mee te doen. In de discussie bleek dat het wel belangrijk is deze samenwerking aan heldere voorwaarden te verbinden.

Om recht te doen aan de grote diversiteit van wat er allemaal wordt gedacht en gedaan aan voedselzekerheid, kregen vier mensen de gelegenheid de discussie aan te jagen met hun ‘provocative perspective’. Daniël Knoop is een jonge ondernemer die in Congo een

cassavefabriek heeft opgezet, omdat hij niet gelooft in ontwikkelingssamenwerking, maar gewoon aan de slag wil. Ook Ahmed Esse nam zelf het initiatief. Hij richtte met een groep mede-Somaliërs een eigen hulporganisatie op en ondersteunt daarmee nu honderden Somalische vluchtelingen. Evelijne Bruning, de derde op rij die niet stil kon zitten, leidt als directeur van The Hunger Project de grote actie “Eten tegen Honger”, waarin intensief wordt samengewerkt met het bedrijfsleven. De denker van het viertal, Ton Dietz, benadrukte als onderzoeker en directeur van het Afrika Studie Centrum, dat het alles wel beschouwd goed gaat met Afrika. In veel Afrikaanse landen vindt flinke economische groei plaats. Noodhulp is ondanks een zeer snel toegenomen verstedelijking alleen nog nodig in uitzonderlijke gevallen, zoals nu.

De bijeenkomst werd afgesloten door overhandiging van de Right to Food And Nutrition Watch 2011 door Marinus Verweij, algemeen directeur van ICCO, aan Roald Lapperre. Laatstgenoemde, directeur voedselzekerheid van het ministerie van EL&I, benadrukte in zijn slotwoord het belang dat de overheid stelt in het vergroten van voedselzekerheid door ondersteuning van landbouwontwikkeling, onderzoek en samenwerking met het bedrijfsleven. Op die manier moet voedselhulp steeds minder vaak nodig zijn.